

SÈRIE 5

En tots els exercicis i opcions, les puntuacions parcials de totes les preguntes són orientatives. Les respostes proposades a la pauta són indicatives i en cap cas exhaustives. El corrector o correctora ha d'aplicar el seu criteri per prendre en consideració altres respostes que consideri correctes. En qualsevol cas, cal que valori positivament —a més dels continguts conceptuals— l'ordre en l'exposició, la precisió i el llenguatge emprat, i ha de tenir més en compte allò que els alumnes aportin, més que no pas allò que deixin de dir. També cal que valori positivament la utilització de la terminologia geogràfica i la claredat en l'exposició.

PART COMUNA

[4 punts]

Exercicis obligatoris per a tots els alumnes

Exercici 1: Piràmide de població segons nacionalitat a Catalunya

[2 punts]

En aquest exercici es proposa la verificació dels aprenentatges corresponents a l'apartat 2: "Anàlisi de l'estructura i les dinàmiques demogràfiques en relació amb l'evolució econòmica i social", i "Fluxos migratoris", del bloc de continguts 4: "La població i el sistema urbà: dinàmica, diversitat i desigualtat", del document de concreció del currículum.

Pregunta 1 [1 punt]

L'alumne ha d'observar que l'edat predominant es troba al voltant dels 30 anys. És una població jove en edat de treballar.

(0,50)

La causa que predominin aquestes franges d'edat és deguda al fet que la cerca de feina és el principal motiu que mou la immigració, i que són els adults joves els que tenen més disposició a emigrar a la recerca de millors condicions de vida.

(0,50)

Pregunta 2 [1 punt]

Hi ha una diferència notable entre sexes, amb un nombre substancialment més alt d'homes. Els motius responen als patrons culturals de les societats d'origen dels immigrants i al tipus de feina que es pot obtenir, com ara l'agricultura o la construcció.

(0,50)

Sovint és l'home qui marxa a la cerca de feina i, un cop s'ha establert, fa venir la família més endavant, si s'escau. Aquest patró és molt habitual en les societats nord-africanes, que suposen una part molt important de la immigració. (0,50)

Criteris de correcció

Geografia

Exercici 2: Text sobre la crisi dels migrants a Europa

[2 punts]

En aquest exercici es proposa la verificació dels aprenentatges corresponents a l'apartat 2: "El procés de construcció europea. Fortaleses i problemes", i a l'apartat 3: "La posició demogràfica, econòmica, social i cultural de la Unió Europea en el món". Els dos pertanyents al bloc de continguts 1: "Catalunya i Espanya, a Europa i el món", del document de concreció del currículum.

Pregunta 1 [1 punt]

Els països candidats a formar part de la UE han d'estar regits per sistemes polítics democràtics. Han d'acceptar el principis de llibertat, democràcia i respecte als Drets Humans, així com les llibertats fonamentals pròpies dels Estats de dret.

(0,50)

Els criteris econòmics que cal complir consisteixen en l'adopció d'una economia de lliure mercat en la qual s'ha de poder fer front a la competència inherent a aquesta mena d'economia. Per poder formar part de la zona euro s'ha de convergir en un seguit d'indicadors econòmics, com ara el dèficit pressupostari, el deute públic, la inflació, els tipus d'interès i l'estabilitat de canvi de la moneda pròpia.

(0,50)

Pregunta 2 [1 punt]

Els problemes es poden resumir en els següents:

-Oposició de grups socials a l'interior de cada estat a l'acollida d'immigrants estrangers, sovint a causa de posicions racistes i xenòfobes.

(0,50)

-Oposició d'alguns estats de la UE com Hongria, Polònia, etc., a acollir immigrants estrangers malgrat els acords adoptats a la UE en aquest sentit.

(0,50)

PART OPTATIVA

[6 punts]

(S'han d'escollir dos exercicis. En cap cas es poden barrejar preguntes de varis exercicis)

Exercici 3: Gràfic sobre l'evolució de l'activitat turística a Espanya

[3 punts]

En aquest exercici es proposa la verificació dels aprenentatges corresponents a l'apartat 4: "Els espais i l'activitat turística a Catalunya i Espanya", del bloc de continguts 3: "Territori i activitats econòmiques", del document de concreció del currículum.

Pregunta 1 [1,5 punts]

Les causes principals de l'augment continuat del número de turistes a Espanya és l'oferta competitiva respecte a altres destinacions semblants. D'una banda, les bones condicions climàtiques característiques del clima mediterrani, i de l'altra, uns preus competitius i l'avantatge de la manca de conflictes que han afectat altres destinacions similars a la conca mediterrània (Turquia, Grècia, Tunísia, Egipte, etc.).
(0,75)

La major part dels turistes que venen a Espanya provenen de la Unió Europea: el Regne Unit, Alemanya i França. També és significativa, alguns anys, l'arribada de turistes procedents de l'Europa de l'Est, sobretot de Rússia. Espanya és una de les principals potències turístiques del món. Actualment ocupa el segon lloc, darrera de França, pel que fa a l'entrada de turistes estrangers.
(0,75)

Pregunta 2 [1,5 punts]

El turisme és una de les activitats econòmiques més importants del país, i aporta un percentatge alt del PIB (superior al 10 %). També té un gran pes en l'ocupació. D'altra banda, l'activitat turística té una important capacitat de dinamització d'altres sectors, com ara la construcció, els serveis o els transports.
(0,75)

L'activitat turística ha produït, en les principals localitats on hi ha un turisme massiu, efectes negatius, com per exemple: l'ocupació extensiva de l'espai per urbanització, la degradació paisatgística, l'alteració d'ecosistemes fràgils (com els litorals o d'alta muntanya), l'augment de consum de recursos com l'aigua potable, l'increment dels residus...
(0,75)

L'alumne ha d'identificar almenys quatre d'aquests —o d'altres— impactes característics del turisme per assolir la puntuació màxima de 0,75.

Criteris de correcció

Geografia

Exercici 4: Taula sobre l'agricultura ecològica a Europa

[3 punts]

En aquest exercici es proposa la verificació dels aprenentatges referits a l'apartat 2: "El procés de construcció europea. Fortaleses i problemes", i a l'apartat 3: "La posició demogràfica, econòmica, social i cultural de la Unió Europea en el món". Els dos pertanyents al bloc de continguts 1: "Catalunya i Espanya, a Europa i el món", del document de concreció del currículum.

Pregunta 1 [1 punt]

L'agricultura ecològica o orgànica ha de complir els requisits següents:

- No utilitzar elements inorgànics en el seu conreu, és a dir, no fer servir fertilitzants químics, plaguicides ni insecticides químics.
- No utilitzar colorants ni conservants en el procés d'elaboració o transformació.

S'ha de valorar amb la màxima puntuació, 1 punt, si l'estudiant té en compte els dos tipus de requisits (en el conreu i la transformació).

Pregunta 2 [1 punt]

Conceptes	Característiques
Població activa agrària	<i>Menys del 3 % dels actius</i> (0,50 punts)
Productivitat	<i>Alta en els rendiments per unitat de superfície</i> (0,25)
Mecanització	<i>Molt alta en tots els processos productius</i> (0,25)

Pregunta 3 [1 punt]

L'instrument és la Política Agrària Comunitària (PAC) per mitjà de programes d'ajuts. Els principals ajuts són els següents:

- Ajuts a la renda dels treballadors agrícoles. Aquí cal comentar que ha deixat de ser subvencionada la producció en quantitat i, en canvi, se subvenciona la qualitat ambiental i el respecte al medi ambient. (0,25)
- Ajuts als preus: és a dir, ajuts al mercat a fi d'afavorir, com fan els estats competidors, la producció pròpia. (0,25)
- Amb quins objectius?

Criteris de correcció

Geografia

Els objectius inicials de la CEE de 1957 consistien en arribar a l'autosuficiència alimentària. D'aquí provenen les subvencions a la producció d'aliments quan no era suficient i l'aplicació de quotes a produccions de les quals en sobrava. Avui, els reptes són uns altres: desenvolupament rural, seguretat alimentària, relleu generacional de les empreses agrícoles...

(0,50)

Exercici 5: Mapa del risc d'inundació

[3 punts]

En aquest exercici es proposa la verificació dels aprenentatges corresponents a l'apartat 1: "Relleu, clima i vegetació de Catalunya", i a l'apartat 3: "Problemes ecològics i riscos naturals". Els dos pertanyents al bloc de continguts 2: "Medi ambient i paisatges", del document de concreció del currículum.

Pregunta 1 [1,5 punts]

Els mesos en què les inundacions són més probables a la zona litoral corresponen a la tardor.

(0,50)

El motiu són les pluges torrencials que s'esdevenen a la tardor a causa del fenomen de la gota freda. Els fronts freds condensen el vapor d'aigua acumulat a l'atmosfera amb la calor de l'estiu i donen lloc a pluges intenses.

(1)

Pregunta 2 [1,5 punts]

L'alumne pot esmentar factors com ara els següents:

- La desforestació, que fa desaparèixer l'efecte de retenció de l'aigua que fa la vegetació.
- L'erosió i la degradació del sòl, que agreugen l'efecte de les inundacions.
- El canvi climàtic, que accentua els fenòmens meteorològics extrems.
- L'edificació en zones vulnerables, que augmenta l'exposició al risc.

Es valora que almenys s'esmentin tres factors correctament, amb una puntuació de 0,5 punts per factor.